

Лариса ТКАЧ

Мать

ЖИЗНЯ

Департамент інформаційної діяльності
та комунікацій з громадськістю
Чернігівської обласної державної адміністрації

Лариса Ткач

МИТЬ ЖИТТЯ

Чернігів
Видавництво «Десна Поліграф»
2020

УДК 821.161.2
ББК 84(4УКР=УКР)6-46
Т 48

Книга видана коштом обласного бюджету Чернігівської області в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки за результатами конкурсу рукописів місцевих авторів 2020 року.

Не для продажу.

Ткач Л.Ю.

Т 48 Мить життя. Поезія. – Чернігів: Десна Поліграф, 2020. 84 с.
ISBN 978-617-7833-80-1

Нова поетична збірка «Мить життя» Лариси Ткач тематично є продовженням попередніх книжок. Її поезіям притаманні гостре відчуття швидкоплинності часу, образне бачення світу, пошук добра і справедливості. Слово поетеси правдиве, щире, пронизане тонким ліризмом і любов'ю до природи, до матері.

В багатьох віршах авторка торкається тривожного сьогодення, болючих подій на Сході України, жіночої долі, багатства її душі.

УДК 821.161.2
ББК 84(4УКР=УКР)6-46

ISBN 978-617-7833-80-1

© Ткач Л.Ю., 2020

Міць рідної землі

◆ ◆ ◆

Розтопчем гнів і заздрощі,
Зневіру у притул,
І зникнуть болі й прикрощі
Оголених тортур.
Нас втома не здолає,
Козацька кров тече,
Від Заходу до Сходу
Всесильне в нас плече.
Гуртуймося, єднаймося
В один міцний кулак,
Брат брата не цураймося,
По іншому ніяк.
Здолаєм під час бою
Ми ворога в Кремлі,
Тримає нас собою
Міць рідної землі.

◇ ◇ ◇

Зібралися люди
уже біля двору,
І мати вся в траурі
вийшла із дому.
Везуть її сина
героя-солдата
До рідної неньки,
до рідної хати.
Зустріла – упала
вона на коліна,
Заплакала гірко,
заголосила:
«За що покарала
тебе доля лихая,
За правду, за волю
боровся – я знаю.
О, нелюди – люди, –
ненька голосить, –
Скарай, Боже їх, –
Всевишнього просить, –
О, що то за мати
вас породила,
Що ви відняли
в мене рідного сина»
Зустріла синочка –
в жалобі солдати.
В шеренгу всі стали,
щоб шану віддати.
Забили тривожно
церковнії дзвони,
Нести домовину
солдати готові.

Встелили дорогу
 гвоздики червоні –
Тримає матуся
 орден в долоні.
Орден Героя –
 заліза шматочок
В замін за кровинку –
 на небі синочок.

Лариса ТКАЧ

◆ ◆ ◆

Ви «старшим братом» називались,
І ми мирилися – нехай.
Душею щирою єднались
І шанували зазвичай.
На себе кривди ваші брали,
За вас молились як могли,
А ви нам в душу наплювали,
Вам захотілося війни.
Вам захотілось гніву й крові,
Вас роз'їдає злість – іржа
Зреклися нашої любові,
Зреклися нашого тепла.
Гострили кігті до нестями,
Цькували блазнів у наш бік
О нелюди, ви стали ворогами,
Тенетами струснувши світ.
Ми мов мішень в вас на прицілі,
В вас звіра дикого оскал
Яка вас мати народила,
Життя який вам батько дав.
Вам перед Богом звітувати,
Взяли ви зброю чом своєю,
За долю кожного солдата,
Що гасла зіркою в бою.

Мить життя

Він контужений був,
І нічого не чув,
 А земля, ніби свічка палала.
Він молився за всіх,
Побратимів своїх,
 Смерть холодною тінню витала.
Він за волю тримався,
Кату він не здавався,
 З кулемета косив ворогів.
Груди біль пропікав,
Що приречений знав
 Стяг над ним України горів.
Його страх не проймав,
У руці затискав
 Ту останню гранату свою
Він розплати хотів,
За полеглих братів,
 Що життя полишили в бою.
І на зустріч пішов,
Слід лишав з підошов,
 Закривавлена стежка тяглася.
Спантеличений ворог,
Став чекати в дозорі,
 Що солдат йому буде здаваться.
Та порушився спокій,
Рознесло все на попіл,
 Осліпило і землю, і небо.
Він героєм зостався,
Із життям розпрощався,
 За Україну, за друзів, за себе.

Синам України

Мені той біль не передати,
Мені тривогу не сховати,
Коли команда: «Не стріляти»
Згори диктується солдату.
Коли поранений грудьми
Свою Україну захищає –
Кривавий клаптичок землі –
Йому святішої немає.
Наругу терпить божевільну
І однобокий зверху клич:
«Тримаймо, браття, перемир'я,
Стрічаймось з смертю віч-на-віч».
А лютий ворог скаженіс,
Озброєний аж до зубів –
Іде на нас «братня» Росія,
Вбиває дочок і синів.
Давай же відсіч Україно,
Не жди від ворога добра,
Розкриль орлині свої крила,
Добра в катів твоїх нема.

Оченьта пригасли,
оченьта сумні,
Не повіку дорослі,
крають серце мені.
Чом дитяче серденько
розпач, сум охопив –
Хоче хлопчик маленький
татка бачить живим.
Перший раз йде до школи –
подорослішав син,
Схожий образ шукає
оченьтами він.
Обіцяв тато сину:
«Я вернуся з АТО»,
Де його домовина –
і не знає ніхто.
В перший клас проводить
його мама до школи,
В нього тата немає –
і не буде ніколи.
Несе хлопчик маленький
пишні квіти червоні,
Дві сльозинки скотились
у дитячі долоні.

◇ ◇ ◇

Сіла на плечі туга,
Болям в душі озвалась,
Чорним курсивом смуга
В долю твою вписалась.
Де тобі взяти сили,
Звідки її черпнути,
Слізно Бога просила –
Спокій душі вернути.
Плаче душа і небо,
Плаче земля і дітки,
Все, що лишилось в тебе
Єдина твоя сирітка.
Все віддала в наругу,
Старшим братам по крові,
Взамін полишила тугу,
За рідне Українське слово.

Мить життя

Ви не чужинці – ні! Переселенці.
Жене вас лихо з рідної землі,
Лишаєте свій дім із болем в серці
Безпомічні старі й малі.
За що ж вас доля покарала,
Чому покинула скрутного дня,
Крильми важкими помахала,
Та й подалася навмання.
Лишила вам руїни божевілля,
Помешкання незрячі і глухі,
Над душами наругу і свавілля
І в світ не здолані шляхи.
Дарма на мир ви сподівались,
Палали села у вогні,
Від окупантів потерпали
Земля здригалась день при дні.
Ви не чужинці. Ні – переселенці,
Вам українське сонце світить,
Чужа ж ступня в високих берцях
В багні погрузла перед світом.

◆ ◆ ◆

Прокинувсь люд у мороку без світла,
А вийти з темноти бракує сил,
До Бога лине в небеса молитва,
До прадідів із болем до могил.
Чи ми живем, чи тліємо потроху,
Наосліп хрест тяжкий куди несем,
Чому в нікуди вибрали дорогу,
За кусень хліба душу продаєм?
Чом істинна воскреснути не може,
Життя злиденне, гірко на вустах,
Нам сили дай, і озори нас, Боже,
І покажи нам праведний Твій шлях.
Твердиню нашу, те залізне ложе,
Куди вже морок наш не добіжить,
Де наша доля стане на сторожі,
Де зійде Прометея світла мить.

Мить життя

Немає ні меж, ні кордонів
У злиднів, що душу шкребуть,
Для них не існує законів,
Людей у лабети беруть.
Кліщами впиваються в душу,
Їм доля людська не болить,
І жертва розтоптана мусить –
Життя в тім болоті втопить.
І їдуть до Польщі, в Італію,
Лишаючи діток малих,
Там десь собі долі шукають
На землях далеких, чужих.
Холоне душа в них терпляча,
Забута, німа – Божий дар,
Вже виходу більше не бачать –
Кладуть там її на вівтар.

◆ ◆ ◆

Не зачепися, правда, за брехню
Переступи, не оступися,
Як на Страшнім Суді кипітиме в вогні,
Прийди їй в очі подивися.
Чи ж очі різатиме їй,
Твоя потоптана прозорість,
Чи заговорить тоді в ній
Приспана ще з пелюшок совість?
Бо та брехня, як гвалтівник,
Під себе людство підминає,
І кожен перед нею чоловік,
Безсило капелюх скидає.
То ж, правда, чорну лють жени
У склепі кривд – нескорена лишися,
У перемогу вірять дочки і сини,
За совість, гідність і добро борися.

Мить життя

Деся вітер в просторі згубився,
Незримо звихрений летить,
А степ ген полум'ям укрився,
Земля чорнобильська горить.
Кому ж ти рідна завинила,
Що стала жертвою страхів,
Так буйно, щедро ти родила,
Хто ж вилив свій на тебе гнів?
Хто нівечить ліси і хащі,
Чом терпиш кару без вини?
Покинута на призволяще,
Горять, горять твої лани...
Та не спинить життя нікому,
Уже усе перебуло,
Земля ж і досі йде по колу,
Весною ж дихає село.

◇ ◇ ◇

Була любов для неї однобока,
Поки ростила діточок своїх,
Тепер для неї старість одинока,
Хоча душа щомиті біля них.
Ніхто не запитає тепер маму,
Як їй живеться, а чи здоров'я є?..
Дорослі діти в неї тепер стали,
Життя для них у кожного своє.
Сама лишилась з болями своїми,
Прийшла до неї старість на поріг,
Чим завинила ненька перед ними,
З яких чекати їх тепер доріг?
Хвороби як підступні подолати?
Життя, як сон минуло молоде,
Лишилися чотири кутки хати
Та ще над дахом небо голубе.
І все німе. І всі глухі до неї,
Щодень сидить їй втома на плечах,
Колись вона для них була зорею –
Тепер сльоза туманиться в очах.
Їй боляче. Отямтеся. У неї ви єдині,
Прозрійте, діти, доки є ще час,
Вона є досі роду берегиня,
Щодень, щомиті молиться за вас.

Мить життя

Монолог безхатченка

Зреклись мене мама і татко,
О, Боже, у чому ж мій гріх?
Тепер я чужий і безхатько,
Не втямлю чим гірший за них.
Щодень мов по лезу ступаю,
Притулок для мене не дім,
Візьміть у сім'ю я благаю,
Не хочу я бути чужим.
Не покидьок я, а дитина,
Почуйте усі матері!..
І спати в підвалі й під тином,
Не хочеться більше мені.
Не митий, голодний, холодний
Я смітник увесь перебрав,
А там, а ні крихти сьогодні,
Намарно харчі я шукав.
Із мамою хочу зустрітись,
Вона хай яка б не була,
Я буду рідненьку любити,
Так хочеться ласки й тепла.
На рідних я зла не тримаю,
Хотів лиш почути від них,
Чому я дитинства не маю,
І чий я спокутую гріх?
Візьміть у сім'ю – я людина,
Щоденно я Бога молю.
Я чемна, терпляча дитина,
Усіх я вас дуже люблю.

◆ ◆ ◆

Дмитру ІВАНОВУ

Муза йде під руку,
в ногу з Івановим,
Бо знайшов давно Він,
золоту підкову,
Сповнена любові –
щиро признається,
Легко все Йому,
тепер удається.
Він на вітер слів,
кидати не звик,
Щирий і дотепний,
гарний чоловік,
Помічає те,
що інші не поміть,
Йому сонце й зорі,
хай яскраво світять.
Тож щодень осанна,
нашому поету,
Довгого й щасливого,
нехай буде лету,
Хай далеко слава,
йде про Вас по світу,
І многая, многая,
нехай буде літа.

Мить життя

Ігорю КОЦЮБИНСЬКОМУ

Не перевівсь Ваш рід славетний,
Він геніальний до сих пір.
І Ви до пращурів причетний –
У світі цім орієнтир.
Взірець – подвижник древа роду,
Його незмінний часу плин,
Вам, пане Ігоре, у нагороду –
Від всіх нас шана і уклін.
Вам довіряють серця люди,
Вагоме слово бережуть,
У вихідний до Вас і в будень,
Мов до причастя, радо йдуть.

◆ ◆ ◆

День розплющує сонячні очі,
Йду неквапом своїм я селом,
Перекошена хвіртка регоче,
Морським зв'язана міцно вузлом.

Тихо пусткою тиша блукає,
Осідлала жертівні двори,
В трухлих пнях собі виривають
Теплі нори живучі шури.

Сумно дивиться сонце з-за хмари,
Ворон криче на всеньке село,
І порожні хати, мов примари,
Дослухаються крику того.

Потонула реальність в болоті,
Все за вітром пішло навмання,
Без емоцій дивитись не можна,
Як тримає усе це земля?

Мое село

Собаки бездомні самотні блукають,
Стоїть в бур'янах здичавіле село.
Миші й щури голодні ганяють,
З'їли до крихти усе що було.
Пугач у хащах десь озивається,
Сумно. Мороз по шкірі іде,
Вічності тут пуповина лишається,
Істина людства, місце святе.
Бавиться вітер у хатах порожніх,
Стукає в вікна, в димар заглядає,
Він тут господар, все йому можна,
Пустка в дворах, село вимирає.

Злокинута хата

У вікнах смуток причаївся,
Принишкла хата в бур'янах,
І домочадці розбрелися,
Шукати долю по світах.
У темних хащах крик сови,
Озветься десь, мов з домовини,
Господарі колись отут жили,
Журба і сум, тепер біля хатини.
Розсохла груша приви́дом стоїть,
Лиш вітер тужно ворухне вустами,
Протяжно голосом скрипить
Наповнює міхи старечими басами.
Вітри ж до прірви всі летять,
Надривно тишу сколихнувши,
В п'їтьмі лиш контури стоять,
Вінок терновий одягнувши.

Душа

Зболена душа ридма
Нестямно довго голосила,
Уся зносилася до тла,
Ні духу в неї, а ні сили.
Ставали в чергу дні, як лють,
По черзі сили відбирали,
Хотілось певно їм, мабуть,
Дійти до повного фіналу.
Вдивлялись в душу, як в мішень,
Котра вже привидам ставала,
Одна, як перст, і щось лишень,
До Бога тихо промовляла.
Вона жива, іще жива,
Обм'якле тіло лиш стогнало,
А чорна тінь, людська журба –
В очах вже привидам стояла.

Усе гостріш плин часу відчуваю,
Усе прудкіш біжить моє життя.
Клин журавлів летить до небокраю
І кане день у море небуття.
Мов заворожена стою, не ворухнуся,
Душа лежить за ними навздогін.
Мої літа назад не повернуться,
Осінній день розвіється мов дим.
Та я за тим ніскільки не журюся,
Весна ще вернеться, прилянуть журавлі,
Я за дітей і за внучат боюся,
Що буде з ними, боляче мені.
А чи світанки будуть для них гожі,
Чи доля їхні душі обпече,
Чи рідний край мій вистояти зможе,
Хто руку їм подасть, підставить хто плече?
Небесна Сотня зорями розквітла,
Не дай же, Боже, воєн їм зазнать,
Пошли Україні сонячного світла,
Щоб душу з журавлями легше відпускать.

Дихнуло весняним теплом
І ранок у росах скупався.
Розкинувши крила хрестом,
Лелека у небо здійнявся.
Згори йому видно старезну вербу,
Що міцно з землею зрослася,
Весна з неї скинула хустку стару,
І молодість в коси вплелася.
Гніздечко лелече колише вона,
Вдивляється в небо мінливе,
Їй килим прослала планета земна,
Провісниця раннього дива.

◇ ◇ ◇

Прокинулась весна й пробігла мимо мене,
Зронивши ніжні паростки у світ,
Така вся пишна, юна і зелена,
І зникла казкою, мов папороті цвіт.
За нею літо відцвіло житами,
Стоптавши стежку від моїх воріт,
І щедро наливалося плодами,
А потім рушило в широкий світ.
До осені далекого причалу,
Коротких днів, що листям золотять,
І там лиш контури із сивого туману,
Фатально в порожнечу облетять.

Мить життя

Стоїть спекотне сонце у зеніті
І змагають трави лугові,
Зозуля похлинулась серед літа,
Та хором ще співають солов'ї.
А ні хмаринки. Сонячна заграва,
Вплітає коси в зелень верховіть,
Нектаром пахнуть лугові отави
І жайвір в полі в небесах зорить.

Її побачив вдалині,
Була вродливою такою,
Наснилася вона тоді,
Заквітчана в гаю весною.

Йому всміхалася вона,
Віночок з папороті цвів,
Сказала: «Звуся я Весна»,
Коли він з нею говорив.

А потім очі відвела:
«Прощай, – сказала, – йду у літо»,
Дітей за ручки повела
Дощами й грозами омила.

Він бачив осінь золота,
Впліталась в коси їй віночком,
У вишиванці, у літах,
Губила золоті листочки.

І віддаляться слід почав,
А він очей не зводив з неї:
«Не йди – услід він їй кричав –
Не покидай душі моєї».

А далі міражем була,
Прокинувся – важко серце билось,
Сніги і вітер стерегла –
Бабусею уже наснилась

Вже літо тепло розгубило,
Розгулює осінь в садах.
І сонце підкови підбило,
Торує до обрію шлях.
А день світловий коротенький
Біжить без вузди, як рисак, –
Набрав на колючки маленький
Осіньного листя їжак.
І нишпорить білка пухнаста,
В дупельце складає харчі,
Борсук під калину гіллясту
Ховає від літа ключі.
І свариться вітер холодний,
Жбурляє дощами навznak.
А день повертає голоблі
І воза осіннього знак.

◆ ◆ ◆

Літо в розпалі. Сонце в блакиті,
Сушить ріки й малі болота,
Дозрівають плоди соковиті,
Багровіють достиглі літа.
Притомилися. Крила ослабли,
Час не жде, все прудкіше летить
Їм у всесвіті місця забракло
Хто зупинить сполохану мить?
Те життя і гірке, і солодке,
Мов полин і як мед на вустах,
Чому шлях життєвий короткий,
І в яких він зникає світах?
Де й коли, у тиші німій
Зійде димом душі павутина?..
В високості ще сонце. Ще літо постій,
Порожніє життєва торбина.

Мить життя

Невтішно серце холодом проймає,
Хоч до ладу ще день і не погас,
І сонце вперто небо підпирає,
За обрієм підводить ризику час.

Цей захід сонця оком лиш окину,
Постою трохи, в небо подивлюсь,
Колись і я зйду на ту стежину
І разом з сонцем в небі покочусь.

Погасне обрій, день розстане,
До Бога на спочинок попрошусь,
Землі моєї тихо я востаннє
Болючим серцем легко доторкнусь

Мої стежки всі зникнуть за порогом,
Життя моє, мов айсберг, відпливе.
У іншій вимірі простелеться дорога,
Підхоплять крила вічності мене.

І вже мені не снитимуться весни,
В пахучих квітах поле лугове.
Душа моя тут більше не воскресне,
І світ оцей мене не позове.

◇ ◇ ◇

Я є сьогодні, а чи завтра буду?..
Церковні дзвони відбивають час.
Моя душа уже чекає суду...
Чи ще життя відміряє аванс?
Чи відшумлю, як хмара в чистім небі,
Та відгорю, як жовтий листопад,
І вже, мабуть, не виникне потреба
В минуле повернутися назад.
Щодня біжу по сходинках життя,
Ні вправо, а ні вліво не звертаю.
Лишається правічна істина буття –
В минулому вже там мене немає.

Мить життя

Мить

Я чую, як мить пролітає,
А стримать не можу її,
Останні сторінки листаю
Печалі і жалі мої.
І вже находившись світами,
Вертаються болі й журба,
Нема вже ні батька ні мами
Лишилася туга сама.
Коротшими дні стали довгі,
Мов крутиться швидше земля,
Мій янгол у мороці стогне,
Згасає одвічна зоря.
І сіються спогади давні,
Весняні – в осінні жнива,
Ще ж обрій світився ось ранній –
Тепер його й сліду нема.
О, де ж ви поділись строкаті,
Манливі мої міражі,
Куди відлетіли крилаті,
Далекі тепер і чужі?

Досага

Я думала ти гостею прийшла
І завтра у вікні розвієшся журбою,
А ти настирливо в душі жила,
Прикривши двері за собою.
Жила в мені без перестану,
Іржею душу роз'їдала,
Не спала з вечора до ранку,
І спокою мене лишала.
Чи, може, попросити тебе слізно
Мою більш душу не чіпати,
Чи може поки ще не пізно
Тобі поставити ультиматум:
– Мене в обіймах не тримай,
Нема в душі для тебе місця,
Більш не впущу до серця – знай,
Спокійна я. – Дивися...

Осінні барви

Не розкинув ще сьогодні
Ранок біле полотно,
Задощило. День холодний,
Добивається в вікно.
Тріпотить прижовкле листя,
На антенах у тополь,
Нахилилися над містом
Хмари сірих парасоль.
На гілках птахи завмерли,
Як приречені тремтять,
Мов оголені нерви,
Вітри лунко гомонять.
Підставляє земля лоно,
Мов уражена гріхом,
І в мене сльота холоне,
Душу хлище батогом.

Життя минає

Осінні дні вітрами зашуміли,
Заснуло сонце в хмарах димових,
Куди ж літа, куди мої поділись?..
Лиш згадка залишилася про них.
Тоді здавалось осінь ще далеко, –
Громи весняні землю пробудили,
У небі посміхалася веселка,
Розхристані сади палахкотіли.
А ще ж і літо буде, буде ще і спека,
Ще ж не нагрілася земля...
До жнив здавалося далеко,
А час зітхнув – лишилася стерня...
Зібрали врожаї і небо розступилось,
Дощі холодні буйно торохтять,
Життя моє у осінь покотилось,
І в зливі тій – літа мої летять.

Танцює дощ в дворі на ганку,
Журба до серця заповзає,
А ніч відсунула фіранку,
У сни до мене заглядає.
Моя ж душа сльозою вмита,
Уже попала під приціл,
Все важче й важче з кожним літом –
Мене вражає терпкий біль.
Літа врожаями рясніють,
Незвіданне зробивши крок,
На роздоріжжі даленіють,
Зловивши осені ковток.
Мов тінь над долею моєю,
Дорога вічності іде,
А за тією вже межею
Зима снігами замете...

◇ ◇ ◇

Біжить життя, біжить життя,
Куди спішить – не знаю.
Спішить воно у забуття,
Що ж там його чекає?..
Кричу йому я навздогін:
«Отак не має бути,
Спинись, спинися часу плин!»
А голосу не чути.
Зникає десь у далині,
Розвіяний вітрами,
Лишилась мить, холодна мить,
Притрушена снігами.
Розстане скоро і вона,
Десь пусткою озветься,
Розвіється життя моє
І з простором зіллється.

Мить життя

◆ ◆ ◆

Нема тепла в душі, немає,
Вже, мабуть, в осінь перейшло.
Життя краплинами стікає,
Все пролетіло, відбуло.
Мов тінь пливе перед очима,
Душа шукає острівця,
Багато літ вже за плечима –
То кадр початку і кінця.
Холодний вітер пролетить,
Схолодить тіло, проспівас.
В обіймах всесвіту розстане мить –
То істинна – життів двох не буває.
І я лаштунки понесу свої
Дорогами правічними до Бога:
На суд, на осуд за гріхи мої.
Покотиться душі моєї стогін.

До храму йду на службу Божу,
Уже сповідатись пора,
Душа гріхи мої все множить,
А серцю спокою нема.
Прости мені, мій Боже милий,
Усі гріхи мої прости,
Важкий мій хрест, подай же сили
Його у вічність донести.
Усіх гріхів не пам'ятаю
Бо за життя всього було,
Молю Тебе, прошу, благаю,
Торкнися серця Ти мого.
Не відвернися, Милостивий,
На мене гніву не тримай,
Прости мене, й в скрутну хвилину,
Незриму руку Ти подай.

Вже сонце заходить, либонь вечоріє
І паморозь біла вкриває траву,
Літа відгоріли, душа лише тліє,
А що буде завтра – одним днем живу.

І вже немає того оптимізму,
Пройшла ейфорія і крила здають,
І плани складать на майбутнє запізно,
До Бога, до Бога дороги ведуть.

Вже підсумки треба підводить життєві,
Щоб в спокої, в мирі душа відбула,
Бо дні на спочинок відходять миттєво,
Лишаючи сонця, весни і тепла.

Голос серця

Давно діти дорослими стали,
Їх життя у світі повело,
Мов від серця свого відірвала,
Розлучатися терпко було.
У куточку лишилося ліжко,
Божа Матір – іконка висить,
Перечитую казочки, книжки
І душа не стихає, болить.
Уже голосу скрипки не чути,
Смичок більш не турбує її,
Піаніно також забуде,
Відлетіли його солов'ї.
Зачепився і ключик маленький,
На цвяшку від квартири висить,
Сиротою зорить вже давненько,
Хто ж тепер його буде носити?
Про дітей все нагадує вдома,
Невблаганно час швидко летить,
Новий день розкриває долоні,
І душа, мов в лабетах, щемить.

◆ ◆ ◆

Підростають мої внученята,
Шлях в які їх світи поведе,
Покалічених доль вже багато,
А війна лихоліттям ще йде.
Сльоза гірким полином стікає,
«Схаменися ворог в Кремлі, –
Серце матері кожне волає, –
Тобі мало своєї землі,
Тобі мало пролитої крові?..
Так впивається тільки вампір,
Шматувати Україну готовий
Лише нелюд по – імені звір.
Схаменися! І в тебе є мати,
Гріх на душу свою не бери,
Перед Богом іще ж звітувати,
Йому видно усе із гори...»

Мати життя

Відлічує кроки життя,
Спинюся, назад оглянуса...
На далеч доріг, на пройдений шлях
Думками я вкотре пройдуся.
І радість і сум в тих літах відцвіли,
Журою торкнулася осінь.
Ще ж дітки недавно маленькі були,
Пташата мої стоголосі.
Шляхи повели їх у далеч доріг,
Розкидала доля по світу,
Щодень я горнуся думками до них,
За рідних молюся я діток.
А час все біжить і коротшає шлях,
Ціную вже кожну хвилину,
Заспрагла душа в осінніх літах,
Чекаю щодень на гостину.
Все рідше ті зустрічі з часом стають,
І мліє душа у полоні,

Літа вже до краю натомлені йдуть –
У Божих руках все сьогодні.

◇ ◇ ◇

Осінній день ще пахне теплим літом,
І айстри й чорнобривці ще цвітуть,
Душа теплом родинним відігріта
І в ногу з часом вже літа ідуть.

Повиростали діти, внуки підростають,
Зібрались рідні, жарти за столом,
Не шкода того часу що минає,
А слава Богу, що усе було.

Щасливі всі і дякуємо долі,
Що манівцями нас не обійшла,
Що всі гуртом збираємося в домі
До рідного одвічного тепла.

◇ ◇ ◇

На пероні лишаюсь стояти,
Перегук розчинився коліс:
«Коли ж, діти, на вас ще чекати?!»
Душі шемно до болю, до сліз.

Все навколо гірке, полинове,
Затискаю свій біль у руці,
Туга в серце вертається знову,
Закипає сльоза на щоці.

І від зустрічей радості свята
Вже не гріє тепла оберіг,
Залишилося їх не багато,
Розстають між далеких доріг.

На пероні лишаюсь стояти
Між порожніх надій, сподівань.
На весь світ душа хоче волати
Від болючих розлук і прощань.

◇ ◇ ◇

Чи чуєш, мамо, чи ще чуєш,
Чи доліта до тебе голос мій?
Чи доля пастку вже готує
Тобі в безодні мовчазній?
У лабіринтах, у тенетах
Душа зависла згарячу.
Чи то в падіннях, чи у злетах,
А я благаю до плачу.
Озвися, мамо, я гукаю,
Вдивляюся у міражі.
І безнадія у відчаї
На серці каменем лежить.
Де і коли тебе зустріну..?
І чи зустріну вже боюсь.
Озвись, почуй і я прилину,
За тебе Богу помолюсь.

Мить життя

Вітри холодні крилами змахнули,
Короткий день сховався від дощу,
Громи осіннє небо сколихнули,
А я в думках до мами знов лечу.

Чи бачить все вона крізь зливу?
Земля для неї рідний материк,
Її забрала доля норовлива,
День за собою сонце поволік.

І вже тепер дистанція між нами,
Терпка, холодна, сіра далина,
А я все вірю – мене бачить мама,
І в піднебессі десь вона жива.

◆ ◆ ◆

Мені ти наснилася, мамо,
Неначе зійшла з піднебесся,
У сонячне сяйво убрана,
І ніби назавжди воскресла.
І в мить самота відступила
Від серця мого всюдисуща,
І вирости в мене, мов крила,
І зникла журба невмируща.
На диво таке не чекала,
Твій дух на землі не прочах,
Лиш сон відлетів – і розстала...
Ти, мамо, в далеких світах.
А ніч ця глуха і незряча,
В своїх перемелює жорнах,
В мені твої давні невдачі
І кров моя в жилах холоне.
І біль мене тисне в обіймах,
Гаряча сльоза закипає,
Зустріла тебе я – у мріях,
Це правда... Чи сон... Вже не знаю.

◆ ◆ ◆

Озовися до мене,
з висоти озовись,
Білим птахом зійди з піднебесся.
Пригорнися до мене,
як колись пригорнись,
Хай душа твоя вічна воскресне.
Я за тебе молюся,
молюся щодня,
Хоч розстала ти в вічних туманах.
Однак бачу тебе,
тебе бачу здаля
Моя, ненько, невігойна рана.
То ж нехай твоя зірка
в епіцентрі зорить,
І душа твоя вічна, нетлінна.
Цей трагічний фінал,
ця непрохана мить
Йде до кожного, мамо, незмінно.

Плаче ніч під дощами зажурена.
Дослухаюся схлипу того,
І сльоза моя, гірка, розчулена,
Доторкається серця мого.
Натерпілася, мамо, ти лиха,
Твоя доля хлистала тебе,
Розгубила і радощі й втіху,
Мені біль той нестерпно пече.
Не померти родині, щоб з голоду,
Виживали з твого мозоля.
Шлях тернистий, обвітрений з молоду –
Твої сльози ковтала земля.
Набрякали натомлені руки,
І забрьохані ноги гули,
В вас на трьох були одні бурки,
То ж з весни босоніж по ріллі
Ланцюга важкого із поля
Ти щоразу тоді тягла.
Похоронки низала доля
І в обійми свої взяла.
Плаче ніч під дощами зажурена,
У жалобі святая земля.
І сльозою гіркою розчулено
Тобі, мамо, вклоняюся

Не вернеться далеке й неповторне,
Не вернеться душа твоя у дім.
Озонова прорвалась прірва чорна
Тепер для тебе в небі голубім.
І ти летиш у вічності далека,
Біжать повз тебе зорі золоті,
Твоя душа погойдується легко,
Земні літа лишились молоді.
Незримо ти приходиш на світанні,
Від тебе завжди віщі в мене сни,
На радість, смуток, світле осяяння,
У переддень з'являються вони.
Із потойбіччя, мамо, ти зориш магічно,
До Бога рано ти від нас пішла.
Тобі так вільно в просторі космічнім, –
Так скрушно нам без рідного тепла.

Якби невдачі всі порахувати,
Які на долю випали тобі,
Ні з чим було б те не зрівняти,
Скільки ти сліз втопила у журбі.
Тяжка робота сили відбирала,
До лісу йшла за в'язанкою дров,
Напризволяще діток залишала,
Холола в жилах материнська кров.
Трималась за життя, хоч голодом морило,
І холод дошкуляв, ще й діточки малі,
Не плакали вони, лише хлібця просили,
А хліба й крихітки не мала на столі.
Боліло серце і душа щеміла,
Як вижити й малечу врятувати,
У Бога помочі щодня для них просила
В тяжку годину їх не покидати.
І вчув Всевишній, й додалося сили,
Здолала злидні, втому і сльозу,
Літа лиш не помітно пролетіли
Та біля паморозь вплелася у косу.

Без тебе, мамо, важко бути,
Життєвим шляхом важко йти,
Пече у грудях біль покути,
Як цю межу ось перейти.
Боюсь в боргу я залишилась,
Лишила стільки ти тепла
Яким до нині іще гріюсь,
Ти незвичайною була.
Дружила з піснею і жартом,
І хоч не солодко було,
Казала – плакати не варто,
Бо людям гірше не везло.
Ти вміла душу лікувати,
І рани гоїти її,
Любити вміла і прощати
Всі негаразди і жалі.
Усі тривоги ти і болі
Уміла звести нанівець,
Й від материнської любові
Зникав крижаний острівець.
І я повірити не хочу,
Що в вічність ти вже відійшла,
І снишся ти мені щоночі
Хоч інший дім душа знайшла.
Тепер борги як повернути?..
Я певна, чуєш серця крик,
Й від тої щемної розлуки
Душевний біль іще не зник.
О, якби ти змогла почути,
Сягнув щоб голос висоти,
Тебе душею доторкнутись –
Прости за все, мамо, прости!..

◆ ◆ ◆

О, якби дивом тебе зустріла,
О, яка б я щаслива була!
Я б тобі про те розповіла,
Дотепер, як без тебе жила.
Я б тобі про той час повідала,
Що пробіг сиротою зболений,
Як носила на цвинтар квіти я,
Як твоєю переймалася долею.
Як востаннє у синє небо
Відлітали твої журавлі,
Як чекаю і тепер я на тебе,
Як нестерпно печуть жалі.
Як стрічаюсь з тобою, мамо, я,
Розмовляю тепер у снах.
О, коли б ти прийшла хоч оmanoю,
Не лишалась у вищих світах.

Мить життя

Не можу й досі я збагнути,
Що це вже прірва поміж нас,
Так хочу голос твій почути,
Вернутись в той зворотний час.
Зі мною, мамо, ти лишилась,
Болючим нервом самоти,
З тобою я не наговорилась
І мучить присмак гіркоти.
З тобою й досі розмовляю
Я на одинці й по ночах,
Все розкажу, все розпитаю,
Горить в мені твоя свіча.
В нас сад тепер уже не квітне,
В криниці висохла вода,
Немає школи в селі діткам
І спопеляє схід війна.
Сусіди в нас переселенці
Старенькі бабця і дідусь,
Згорів будинок в них до щенту
І син з війни не повернувся.
Не розповім всього, несила
Тобі усе розповісти,
Щоб не здригалася могила
З цієї, мамо, гіркоти.
Не озивалася щоб болем
Душа твоя в світах отих,
Сльозам своїм даю я волю,
Молюсь за мертвих і живих.

◇ ◇ ◇

Ти не питай вже, як мені живеться,
Повідай тільки, де знайшла притулок ти...
Прийди у снах, нехай душа озветься
З далекої отої німоти.
Скажи митарств скільки пройшла в поклонах,
Скільки судилищ звідала у темноті,
Почула що в церковних передзвонах,
Чи схлип почула мій в далекій самоті?
Побачила і рай, мабуть, і пекло,
Від лабіринтів тих знайшла собі ключі
І біль лишила по собі нестерпний,
Хоч зводь до Бога руки, хоч кричи.
Ні щем, ні туга мене вже не покине,
Душа моя в жалобі ще болить.
Так терпко, мамо, де тебе зустріну –
Твоя десь зірка трепетно горить...

Мить життя

Лишилася рано ти сиротою,
І холод, і голод усіх допікав,
Фуфайка на двох одна із сестрою,
І батько схолий на лавці лежав.
І мама твоя над ним голосила,
Вас трійко лишилось тоді на руках,
Поклали на сани його домовину,
Зустрів його цвинтар в розквітлих літах.
Лиш батька не стало, і друзі лишили,
Зі світом здалося немає зв'язку,
За двох твоя мати з останньої сили
На плечі звалила ту ношу важку.
Буденність без батька крила зламала,
Деся друзі поділись, лишилася тинь,
Зневіри в людей душа не чекала,
Глюзії зникли, залишився біль.
Дорослою рано тоді стала, мамо,
І брат, і сестра розбрелись по світах,
І праці тяжкої на всіх вистачало,
В душі порожнечі і болю в очах.
Роки відлітали, ти втоми не знала,
Вже й коси зима побілила тобі,
Незчулась коли і бабусею стала –
Поділись куди літа молоді...
Роботи ніякої ти не цуралась,
І дітям, і внукам старалась вгодить,
Підставить плече, мамо, всім намагалась,
Й ніхто не питав що у тебе болить.

Бо сили у тебе на всіх вистачало,
Щоб всім було добре – не шкода себе,
Цупким багатом тебе доля хлистала,
За всіх ти рішала купу проблем.
Життя твоє в буднях гірких пролетіло,
Спинилася мить... – світ повільно згасав,
Вуста мої в розпачі з жалем тремтіли
Такого фіналу ніхто не чекав.

Безсонну ніч життя гортає,
Наблизиться впритул і бачиться мені,
Ще мама молода, і пам'ять оживає,
Дороги пройдені її земні.
А поруч з нею втома і безвихідь,
Палає дім у темряві глухій,
На поміч їй нема кого покликать,
Немає сил, гасити те самій.
Ще й блискавиця хмари розтинає,
Періщить дощ, і небо грозове,
Натомлене село блаженно спочиває,
А дім мов смолоскип у хмари ті повзе.
Згорів ущент. На ранок мов примара,
Стояло дворище в задумі нищівній,
Із того попелища щось вигрібала мама
І щемно серце билося у ній...
Кружляють згадки. Бачиться минуле,
Уже й за північ. Ніч скоро мине.
Давно вже місто стомлене заснуло,
Лиш не лишають очі мамині мене.

Так терпко на серці,
Чому лихо смерті
Тебе, мамо, в нас відняло?..
Так холодом віє,
Душа кам'яніє,
Так прикро іще не було.
Без тебе ночами
Душа не мовчала,
Сполохано була в пітьму,
Шукала розради,
У Бога поради,
Мовчиш, моя мамо, чому?..
І радість, і втіху,
І горе, і лихо
Ділили ми все без образ.
Не гнівайся, мамо,
Як сонце ласкаве,
Мене лиш ти гріла щораз.
Якби мала крила,
То я б полетіла
В ту даль, де зоря маячить.
Тебе виглядаю,
У небі шукаю,
Прошу озовись – не мовчи.

*Догорають літа,
догорають...*

Біля серця твого зігріюсь,
І любові твоєї нап'юсь,
Із очима твоїми зустрінусь,
Вглибину тих очей задивлюсь.
Пригорнуся душею до тебе,
Хай зіллються заспраглі уста,
І краплини любові своєї
Додамо ще в осінні літа.
Розгублю свої болі й невдачі
У польоті окрилених дум,
За минулим душа хай не плаче,
Прикриваючи радістю сум.
Може, доля прихильною буде,
І життя нам продовжить ще Бог,
А чи холодом серце остудить,
І та мірка зміліє на двох?
Пролітає життя тополино,
Білим пухом вкриває чоло,
Я ж до тебе журавкою лину
На твоє іще дуже крило.

◇ ◇ ◇

А я кохання навпіл розділю,
А я тобі повідаю свій біль,
А я до тебе небо прихилю,
А я тебе чекаю звідусіль.
А я до тебе ніжно пригорнусь,
А я для тебе горлицею стану,
А я за тебе Богу помолюсь,
А я в тобі розтану, мій коханий.
А ти до мене вітром прилітай,
А ти в дорозі довго не барися,
А ти теплом, як сонце, огортай,
А ти до мене лебедем вернися.

Мить життя

Мені ти потрібний, як сонце, як небо,
Моєї дороги ти мій путівник.
Ні кроку в житті не ступлю я без тебе,
Назавжди з тобою Всевишній нарік.
Сплелись наші долі тугим перевеслом,
Уже і жнива, їдкий осені сон,
Побігли від нас у галактику весни,
Та б'ються серця іще в нас в унісон.
Контрасти осінні – живі акварелі,
Краса неповторна – крайнебо дзвенить.
Десь високо світиться – наче з Говерли,
І полум'ям наше кохання горить.
Чи ж осінь та винна, що листя опале,
Торкнеться сердець і в тобі, і в мені,
І буднями час нас зненацька застане,
Й надривно застогнуть вітри крижані...

◆ ◆ ◆

Вечір.

Вернувся додому,
Широко розкинув,
Всі свої клопоти й втому
Там за порогом покинув.
Ніжно в обійми горнуся,
Солодко серцю й вустам,
Втратить найбільше боюся
Щастя дароване нам.
Сядемо після розлуки,
Ніч нас торкнеться крилом,
Золото місяць розхлюпає
В цілому світі нам двом.
Зійде зоря вечорова,
Небо корали наниже,
Вип'ємо келих любові –
Північ окрасць розріже.

Мить життя

◇ ◇ ◇

Помолюся за тебе,
Щоб не шкодило зло,
Щоб душа легкокрила
Не згубила тепло.

Пропущу я крізь себе
Твої болі й тривоги,
Бачить Бог, бачить небо,
Скільки маю любові.

Скільки маю щедрот
В лебединім коханні,
Я молюся за тебе –
Моє перше й останнє.

В безвиході земній

Боюсь без тебе залишитись,
Хоч шлях короткий вже і мій.
І кожен мусить відгоріти,
У цій безвиході земній.
І це прозіння крає серце,
Ця філософія німа,
Чом логіки в житті немає,
Нічого вічного нема?
А що коли сонце погасне?
А що коли розстане мить?..
Як все вловити передчасно,
Як у цім світі щось спинить?
Чи, може, світ і ми окремо?..
Душа і тліє, і болить,
Відкрий нам, Боже, ту дилему,
Безглуздо чом життя летить?

Полиши мені тугу,
Біль терпкий полиши,
І не матимеш суму,
Заніміють жалі.
Гіркий присмак розвію
І думки крижані,
Як ніхто зрозумію –
Довір душу мені.
У долоні росюю
Я тобі упаду
І своєю сльозюю
Змию тугу й журбу.

Злилися міцно наші береги
І їх ніяка повінь не розміє,
Твої для мене чари дорогі,
Любов моя до тебе не зміліє.
Ще квітне осінь наша в передзим'ї,
І соковита неба голубінь,
Ще журавлині дружні сім'ї
Не влаштували дружний передзвін.
Ще осінь наша в золоті купається,
Розкрилено, як перше, на вітрах,
Короткі дні у літо повертаються,
Так солодко і ніжно на вустах.

◆ ◆ ◆

Тону в очах твоїх – озерцях.
Ти подих мій, життя моє,
Ти промінець в моєму серці,
Що світло в темінь подає.

Без тебе сонце зависає,
І білий день в туман пливе,
Холодна туга огортає,
Темніє небо голубе.

Тобою й досі ще лелію,
Тебе і досі ще люблю.
Лиш біля тебе серце грію,
В тобі жариною горю.

◆ ◆ ◆

Твоя душа весь світ би обняла,
Така велика і безмежно щира,
Промінчиком для кожного б цвіла
І кожному б всміхалась, як дитина.
Твоя душа все б визбирала зло
І спопелила б, і сльозою змила
Усе потоком у одне русло,
І щастям кожду б душу наділила.
Росло б лиш правди сіяне зерно,
Людей і світ оцей любити,
Тобі від батька й мами це дано
Так високо і сонячно горіти.
Нема для тебе жодних перешкод,
Із Богом жити у душі і тілі,
Любити Україну і народ,
І в Україні бути її сином.

Мить життя

Щасливою я б не була ніколи,
Якби дорогами ти іншими ходив,
Якби тебе не дарувала доля,
Якби ми розминулись назавжди.

Без тебе день втрачає свої барви,
Душа порожня була б до німоти,
Якби моїм для мене ти не став би,
Коли б любові промінь не горів

З усіх доріг на тебе я чекаю,
Пасе вже й місяць зорі над селом,
І крає туга, серце обпікає,
Важке каміння душу облягло.

А ти в дорозі, уже й свіча розстала,
І злива полинів розмила білий день.
Та я чекаю, так тебе чекаю,
Як небо весен, як земля пісень.

Догорають літа, догорають,
І осінні вітри беруть гору.
Принеси мені білих конвалій,
Щирим серцем зігрій мою долю.

Ці контрасти осінньо-весняні
Наче тіні в тумані пливуть.
Лише в згадках білі конвалії
В моїм серці донині живуть.

Хай розквітнуть вони до світання,
До схід сонця прийди навмання.
Принеси мені білі конвалії
В порожнечу осіннього дня.

Твоя хода іще юнача,
Не згасли очі голубі.
День за вікном дощами плаче,
Рясніють грона горобин.
Ще пахне осінь теплим літом,
Гніздо лелека не лишив,
І ти як сонце у зеніті
До заповітних йдеш вершин.
Не слід лишаєш, – спалах долі,
Для вічності – нетлінний час,
Як ідеал, як правду голу
Лишаєш свій дороговказ.
Тебе неспокій манить світом,
І ти, мов вершник, на коні,
Ще доганяєш своє літо,
Ще доганяєш теплі дні.

◆ ◆ ◆

Пригублю краплину я щирості,
Розіллю по жилах тепло.
Ми зустрілись із Божою милості –
Нас кохання до купи звело.

В унісон серця бились гарячі,
І образ у житті не було,
Навпіл завжди ділили невдачі –
Нас кохання до купи звело.

Лебедина нас вірність єднала,
Зберігали душевне тепло,
Долі іншої ми не шукали –
Нас кохання до купи звело.

Без тебе я, як горлиця без крил,
Без тебе я, як човен без вітрил.
Душа моя холоне, завмирає,
В буденність сіру день переростає.
Ти світ очей моїх на видноколі,
Яскраве сяйво для моєї долі.
І дихаю тобою і живу,
І гріюсь біля тебе і болю.
А мить майне без гальм, без вороття, –
Біжить кохання сходами життя.
І в тому ритмі ми тепер одвічні,
І котимося спалахом у Вічність.

Широкий шлях став стежкою вузькою,
Гніздо родинне доля розвела,
Лишилися у двох, коханий, ми з тобою,
Та іскра днів осіннього тепла.
Все перейшло у спогади, в минуле,
Душа дозріла, буйно відцвіла,
Далеких днів літа уже забулись,
Любов же наша в вічність перейшла.
Безмежжя світу повниться красою,
І ми з тобою в ньому пропливем.
Терпке русло живильною росою
Бодрить наш дух, допоки ще живем.
І з плином часу важчає дорога,
Мить віддаляє пройдене життя,
Біжать літа в осіннім марафоні,
Із далечі немає вороття.

◆ ◆ ◆

А за минулим сум і біль,
І страшно неминучості.
Ще кілька миль,
 ще кілька миль
Дистанції пекучості.
Життя ланцюг поводиря,
Минуле не вертається.
Листають дні календаря
І час не зупиняється.
Як веретено змотує в клубки
Осінніх літ покіс.
І мчать роки,
 І мчать роки
І біль в душі завис...
А серце в шпару мов зайшло
У сяйві Твого лику.
І життя іде,
 життя пішло...
Від нині і до віку...

ЗМІСТ

МІЦЬ РІДНОЇ ЗЕМЛІ	3
Розтопчем гнів і заздрощі	4
Зібралися люди	5
Ви «старшим братом» називались	7
Він контужений був	8
Синам України	9
Оченьята пригасли	10
Сіла на плечі туга	11
Ви не чужинці – ні! Переселенці	12
Прокинувся люд у мороку без світла	13
Немає ні меж, ні кордонів	14
Не зачепися, правда, за брехню	15
Деся вітер в просторі згубився	16
Була любов для неї однобока	17
Монолог безхатченка	18
<i>Дмитру Іванову</i>	19
<i>Ігорю Коцюбинському</i>	20
День розплющує сонячні очі	21
Моє село	22
Покинута хата	23
Душа	24
Усе гостріш плин часу відчуваю	25
Дихнуло весняним теплом	26
Прокинулась весна й пробігла мимо мене	27
Стоїть спекотне сонце у зеніті	28
Її побачив вдалині	29
Вже літо тепло розгубило	30
Літо в розпалі. Сонце в блакиті	31
Невтішно серце холодом проймає	32

Я є сьогодні, а чи завтра буду?..	33
Мить	34
Досада	35
Осінні барви	36
Життя минає	37
Танцює дощ в дворі на ганку	38
Біжить життя, біжить життя	39
Нема тепла в душі, немає	40
До храму йду на службу Божу	41
Вже сонце заходить, либонь вечоріє	42
ГОЛОС СЕРЦЯ	43
Давно діти дорослими стали	44
Підрастають мої внученята	45
Відлічує кроки життя	46
Осіnnий день ще пахне теплим літом	47
На пероні лишаяюсь стояти	48
Чи чуєш, мамо, чи ще чуєш	49
Вітри холодні крилами змахнули	50
Мені ти наснилася, мамо	51
Озовися до мене	52
Плаче ніч під дощами зажурена.	53
Не вернеться далеке й неповторне	54
Якби невдачі всі порохувати	55
Без тебе, мамо, важко бути	56
О, якби дивом тебе зустріла	57
Не можу й досі я збагнути	58
Ти не питай вже, як мені живеться.	59
Лишилася рано ти сиротою.	60
Безсонну ніч життя гортає.	61
Так терпко на серці	62

ДОГОРАЮТЬ ЛІТА, ДОГОРАЮТЬ...	63
Біля серця твого зігріюсь.	64
А я кохання навпіл розділю.	65
Мені ти потрібний, як сонце, як небо	66
Вечір.	67
Помолюся за тебе.	68
В безвиході земній	69
Боюсь без тебе залишитись.	69
Полиши мені тугу	70
Злилися міцно наші береги	71
Тону в очах твоїх – озерцях.	72
Твоя душа весь світ би обняла	73
Щасливою я б не була ніколи	74
Догорають літа, догорають	75
Твоя хода іще юнача	76
Пригублю краплину я щирості	77
Без тебе я, як горлиця без крил	78
Широкий шлях став стежкою вузькою	79
А за минулим сум і біль.	80

Літературно-художнє видання

Лариса Юхимівна Ткач

Мить життя

Авторське редагування
Технічний редактор **О.М. Єрмоленко**
Комп'ютерна верстка **О.П. Журко**

Підписано до друку 20.11.2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Cyr.
Ум. друк. арк. 4,88. Ум. фарб.-відб. 5,25. Обл.-вид. арк. 5,25.
Зам. № 0105-1. Тираж 250 прим.

ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК № 4079 від 1 червня 2011 року
Тел.: +38-097-385-28-13

Віддруковано ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф»
14035, м. Чернігів, вул. Станіславського, 40

Лариса Ткач закінчила технікум радянської торгівлі. Працювала за фахом. Нині на пенсії. Член літературної спілки «Чернігів». Поетеса. Пише для дітей та дорослих.

Автор поетичних збірок – «Неслухняний дощик» (2003), «Ріки течія» (2003), «Прудкий Зайчисько» (2006), «Свято весни» (2008), «Їсти хочу і лежати» (2013), «Кришталева роса» (2015).

Переможець обласного літературного конкурсу «Краща книга року» 2008, 2013 та 2015 років. Лауреат літературної премії ім. М. Коцюбинського та міжнародної ім. П. Куліша.

